

Π/φος ΝΙΑΣΣΟΥ	Δ/φος ΝΙΑΣΣΟΥ	Ημερομηνία 30.8.2006	Όνομα αρχείου CEED0830.NK1
------------------	------------------	-------------------------	-------------------------------

θα ανταποκριθεί στο έργο του και με το φόρτο που έχει ο εισαγγελέας. Εύχομαι να επιτύχει, αλλά φοβούμαι ότι δεν θα επιτύχει.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΦΟΥΣΑΣ: Σας ρώτησα, εάν η χώρα μας άργησε πολύ να ρυθμίσει το θέμα της ενδοοικογενειακής βίας.

ΑΛΙΚΗ ΜΑΡΑΓΚΟΠΟΥΛΟΥ: Πιστεύω ότι άργησε σε σχέση με την πρόοδο που έχουμε στη νομοθεσία μας γενικά για τις σχέσεις των δύο φύλων. Θα σας πω δε και τούτο. Δεν θεωρώ ότι αυτή η ρύθμιση είναι η οριστική. Θεωρώ ότι αυτή η ρύθμιση είναι μια καλή αρχή για προβληματισμό και για πραγματική εισαγωγή θεσμών υποστηρικτικών της ισότητας και του θύματος, θεσμών κοινωνικών. Πρέπει να δούμε τι θα γίνει τώρα με τα διάφορα κέντρα, αν θα γίνει και αυτός ο θεσμός, που εμείς προτείνουμε, των κοινωνικών λειτουργών, ειδικών για την οικογένεια, αν θα γίνουν μερικά καταφύγια και πως, και προπαντός ποια αγωγή θα δίνεται στα παιδιά από τρυφερή ηλικία για να μην φθάνουμε σε αυτά τα σημεία.

ΖΕΤΤΑ ΜΑΚΡΗ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει ο κ. Κοσμίδης.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΚΟΣΜΙΔΗΣ: Κυρία Μαραγκοπούλου, μιλώντας χθες επί της αρχής του νομοσχεδίου μεταξύ των άλλων υποστήριξα δύο πράγματα: Πρώτον, ότι η ανάθεση μεσολάβησης σε δικωτικές αρχές, όπως είναι η Εισαγγελία και η Αστυνομία, του έργου της προσπάθειας συμφιλίωσης ενός ζευγαριού, δεν είναι καθόλου πρόσφορη για την επιδίωξη του σκοπού. Συμφωνώ μαζί σας ότι χρειάζεται κάποιο άλλο όργανο, προκειμένου να ασκήσει αυτό το έργο.

Παλαιότερα, στα πρώτα χρόνια της δικηγορίας μου, ήμουν, ιδιαιτέρως, επιφυλακτικός στη σύσταση ειδικών δικαστηρίων. Μάλιστα ενθυμούμαι –επειδή ήμουν στον Πειραιά δικηγόρος- όταν συνεστήθησαν τα Ειδικά Ναυτικά Δικαστήρια ήμουν πολύ επιφυλακτικός. Βλέπω, όμως, ότι η εξέλιξη του δικαίου και γενικά της κοινωνίας επιβάλλει πια να έχουμε εξειδικευμένους δικαστές για να αντιμετωπίζουν προβλήματα, που δεν υπήρχαν στο παλαιότερα ισχύον δίκαιο. Επίσης, υποστήριξα ότι δεν χρειάζεται ειδικός ποινικός νόμος για την αντιμετώπιση των εγκλημάτων της ενδοοικογενειακής βίας. Η ενδοοικογενειακή βία, όπως, και κάθε βία, ρυθμίζεται, ήδη, από τον Ποινικό Κώδικα. Αν θέλουμε να δώσουμε κάποια έμφαση στην αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας, θα μπορούσαμε να τροποποιήσουμε ή να συμπληρώσουμε τις ισχύουσες διατάξεις του Ποινικού Κώδικα.

Π/φος	Δ/φος	Ημερομηνία	Όνομα αρχείου
ΝΙΑΣΣΟΥ	ΝΙΑΣΣΟΥ	30.8.2006	CEED0830.NK1

Θα ήθελα να σας υποβάλλω τρεις ερωτήσεις. Πρώτον, το νομοσχέδιο ορίζει την οικογένεια, σύμφωνα με τα παραδεδομένα εν Ελλάδι και επεκτείνεται στη συντροφική σχέση. Βλέπουμε ότι διεθνώς ολοένα και περισσότερο αναγνωρίζονται και ρυθμίζονται δικαιοδικές σχέσεις μεταξύ ομοφυλοφίλων. Η άσκηση βίας ανάμεσα σε τέτοιες σχέσεις, γιατί μια μορφή οικογένειας είναι και αυτή, συζούν, συνοικούν και μπορεί να συμβιούν επ' αόριστο, πιστεύετε ότι έχει ωριμάσει η ιδέα διεύρυνσης αυτών των ρυθμίσεων και σε αυτές τις σχέσεις ή πιστεύετε ότι αυτό θα είναι ένα βήμα για αργότερα;

Δεύτερον, κάπου διάβασα ότι το 1993 η Διάσκεψη για τα ανθρώπινα δικαιώματα θεώρησε τη βία κατά των γυναικών ως παραβίαση ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Επειδή, είστε μετρ στα θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων, εγώ δεν αντιλαμβάνομαι αυτή τη διάκριση. Δηλαδή, κάθε βία έναντι οιαδήποτε ανθρώπου, δεν συνιστά παραβίαση και προσβολή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων;

Τρίτον, είπατε ότι σε ένα από τα τέσσερα ζευγάρια ασκείται ενδοοικογενειακή βία. Δεν γνωρίζω αν αυτό το ποσοστό προσδιορίζει ελληνική πραγματικότητα ή διεθνή. Σε κάθε περίπτωση, επειδή είμαι αισιόδοξος άνθρωπος, θεωρώ ότι αυτό το ποσοστό είναι αυθαίρετο και υπερβολικό. Μου φαίνεται αδιανόητο. Είμαι ρομαντικός και αισιόδοξος ή υπάρχει μια σκληρή πραγματικότητα την οποία αγνώω;

ΑΛΙΚΗ ΜΑΡΑΓΚΟΠΟΥΛΟΥ: Θα αρχίσω από το τελευταίο. Το ρομαντικό και τη σκληρή πραγματικότητα. Η στατιστική αυτή, δηλαδή, 1 στα 4 ζευγάρια, είναι η διεθνής στατιστική, η οποία ισχύει λίγο – πολύ και στην Ελλάδα, όπως φαίνεται. Πρέπει να σας πω, ότι το ποσοστό δεν είναι σε όλες τις περιοχές της Ελλάδος το ίδιο, όπως και στην άλλων χωρών. Θα σας πω ένα γεγονός, το οποίο κατέπληξε και εμένα. Ήμουν εκδρομή στη Πάφο της Κύπρου και ήμουν σε ένα τραπέζι και συζητούσαμε για την ενδοοικογενειακή βία. Πλάι μας, σε ένα τραπέζι, ήταν νέοι και νέες, οι οποίοι άκουγαν τη συζήτησή μας με ενδιαφέρον. Κάποια στιγμή τους ρώτησα εάν τους ενδιέφερε το θέμα και μου είπαν, ναι. Τους λέω, γιατί εδώ εσείς έχετε ενδοοικογενειακή βία; Τα παιδιά γέλασαν. Τους λέω γιατί γελάτε, δεν έχετε; Διεθνώς υπάρχει μια στατιστική που ο μέσος όρος είναι 1 στα 4 ζευγάρια. Μου απαντάνε, τι 1 στα 4; Πέστε σε κάθε σπίτι ή επεικώς σε κάθε δύο σπίτια το ένα. Μου φάνηκε υπερβολή. Και ύστερα θυμήθηκα ότι όταν μπήκαν οι Τούρκοι και βίασαν κοπέλες της Κύπρου, οι οποίες μερικές ήταν αρραβωνιασμένες, οι αρραβωνιαστικοί τους τις εγκατέλειψαν. Διέλυσαν τον

Π/φος	Δ/φος	Ημερομηνία	Όνομα αρχείου
ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ	ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ	30.8.2006	CHED0830.XT1

αναμένουμε και άλλη μια έκθεση - έρευνα του Ο.Η.Ε. που θα παρουσιαστεί τον Οκτώβριο ως παγκόσμια έρευνα για την βία κατά των παιδιών. Είναι η έκθεση «Πινέρο» η οποία είναι μια έρευνα του Ο.Η.Ε. για όλες τις χώρες του κόσμου. Οι εκθέσεις αυτές θα πρέπει να αξιοποιούνται από τη χώρα μας, για να μας ευαισθητοποιούν για τις ευθύνες μας και όχι τόσο πολύ για να εστιάσουμε σε μια περίπτωση. Έχω επανειλημμένως ρωτηθεί για την υπόθεση του Αλέξ και δεν έχω καν τοποθετηθεί δημοσίως. Πρέπει να καταλάβουμε ότι το να εστιάζουμε σε μια υπόθεση ή να μεγεθύνουμε μια συγκεκριμένη καταγγελία που έχει έναν πολύ αρνητικό χαρακτήρα, μάλλον αποπροσανατολίζει τις ευθύνες μας στο να δούμε παντού, όλα τα επίπεδα, στα σχολεία, στις γειτονιές, στις κοινωνικές υπηρεσίες, τις ευθύνες που έχουν οι ίδιοι οι γονείς στην αγωγή των παιδιών και στην αποτροπή της χρήσης της βίας.

Νομίζω ότι είναι ένα τεράστιο ζήτημα να περάσουμε στην ανάληψη των ευθυνών που έχουν οι δημόσιοι φορείς, αλλά και οι γονείς και στην κατανόηση ότι τα παιδιά δεν είναι ιδιοκτησία των γονέων και επίσης δεν είναι ελεύθερα στη χρήση οποιουδήποτε έχει την ευθύνη τους για να ασκεί οποιαδήποτε μορφής βίας σε βάρος τους. Εδώ νομίζω ότι το συγκεκριμένο νομοσχέδιο θέτει πλαίσια και όρους για την κατανόηση ότι υπάρχει οριοθέτηση στη χρήση της βίας και πρέπει να κατανοηθεί ότι υπάρχουν και μέτρα της πολιτείας σε βάρος αυτόν που τη χρησιμοποιούν.

ΖΕΤΤΑ ΜΑΚΡΗ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει ο κ. ο Κοσμίδης.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΚΟΣΜΙΔΗΣ: Πριν λίγες μέρες κατατέθηκε μία τροπολογία του Υπουργού σε σχέση με την αντιμετώπιση της παιδοφιλίας. Θα παρακαλούσα, αν συμφωνεί, η Επιτροπή, να δοθεί τον κ. Μόσχο και αν έχει κάποια σχόλια να κάνει να τα διαβιβάσει σε εσάς με ένα σημείωμά του, το οποίο θα μας διανεμηθεί. Θα είναι χρήσιμη η άποψη του για το περιεχόμενο αυτής της προτεινόμενης διάταξης.

ΖΕΤΤΑ ΜΑΚΡΗ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Ευχαρίστως. Δεν νομίζω να υπάρχει αντίρρηση από κανέναν, κ. Μόσχο. Θα σας την δώσουμε πριν φύγετε και, αν έχετε την καλοσύνη, να μας διαβιβάσετε με ένα σημείωμα τις απόψεις σας.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΟΣΧΟΣ (Βοηθός του Συνηγόρου του Πολίτη για τα Δικαιώματα του Παιδιού): Ευχαρίστως.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΚΟΣΜΙΔΗΣ: Έχω να κάνω δύο ερωτήσεις σχετικά με τους ανήλικους μάρτυρες. Αν κρίνει το δικαστήριο αναγκαία την παρουσία τους, πώς θα βλέπατε την εξέταση

Π/φος	Δ/φος	Ημερομηνία	Όνομα αρχείου
ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ	ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ	30.8.2006	CHED0830.XT1

τους κεκλεισμένων των θυρών; Δηλαδή να προβλεφθεί η εκ των προτέρων κεκλεισμένων των θυρών εξέταση του ανήλικου μάρτυρα σε οικογενειακή υπόθεση.

Η δεύτερη και τελευταία ερώτηση αφορά την σωματική βία ενάντια σε παιδί. Αν δεχτεί το παιδί από έναν γονιό ένα χαστούκι, πώς συγκρίνετε αυτή τη σωματική βία, σωματική τιμωρία, σε σχέση με άλλες πράξεις και ενέργειες των γονέων σωφρονιστικής φύσης, για παράδειγμα, την απομόνωση του παιδιού ως τιμωρία, για κάποιες μέρες ή εβδομάδες, από τις παρέες του, από το να βγει έξω, το να μην πάει κινηματογράφο, να παρεμποδιστεί η διακίνηση του και η κυκλοφορία του και πώς θα έπρεπε να αντιμετωπίζεται και αυτή η μορφή, που θεωρώ ότι πολλές φορές θα είναι σκληρότερο μέτρο από ότι ένα χαστούκι;

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΟΣΧΟΣ (Βοηθός Συνηγόρου του Πολίτη για τα Δικαιώματα του Παιδιού):
 Με τη σύγκριση έχουν πάρα πολλοί προβληματιστεί δημόσια, γιατί υπάρχει τόσο μεγάλη έμφαση στην απαγόρευση της σωματικής τιμωρίας ενώ δεν υπάρχει η ίδια έμφαση για την απαγόρευση της ψυχολογικής βίας, που μπορεί να είναι έχει πάρα πολύ δυσμενέστερες συνέπειες. Η απάντηση που δίνεται βεβαίως είναι ότι δεν θεωρείται ηπιότερη η ψυχολογική βία. Μάλιστα πολλές φορές μπορεί να είναι και πολύ σοβαρότερη. Απλώς δεν μπορεί εύκολα να οριοθετηθεί ως πράξη η ψυχολογική βία. Νομίζω ότι απαγορεύεται. Νομίζω ότι και το νομοσχέδιο με τον τρόπο που αναφέρεται γενικότερα στην βία, σαφώς αποκλείει τη χρήση της ψυχολογικής βίας σε βάρος και των παιδιών και των συζύγων.

Ωστόσο, σε σχέση με το γιατί η έμφαση μας είναι τόσο πολύ στη σωματική τιμωρία και όχι στην ψυχολογική τιμωρία και τις συνέπειες της, η απάντηση που θα σας έδινα, ακολουθώντας και τον διεθνή προβληματισμό, είναι ότι αυτή η μορφή συμπεριφοράς είναι πιο εύκολα περιγράψιμη, ενώ το τι συνιστά ή τι δεν συνιστά ψυχολογική βία δεν είναι. Δηλαδή, όπως είπατε, το να μην επιτρέψεις στο παιδί σου να βγει για ψυχαγωγία είναι ψυχολογική βία ή όχι; Δεν μπορείς να αρνηθείς, σαν στοιχείο της αγωγής του γονέα, το να πει ότι θα βγει ή δεν θα βγει για ψυχαγωγία. Είναι στοιχείο της αγωγής. Το πότε αρχίζει και συνιστά βία είναι ζήτημα που δεν μπορεί εύκολα ούτε ένα δικαστήριο να το κάνει. Χρειάζεται να το δεις από πολύ περισσότερες οπτικές και πολύ πιο περίπλοκα. Έτσι δεν θα ήταν χρήσιμη μια αντίστοιχη νομοθετική πρόβλεψη.

Αντίθετα, ξανά σας αναφέρω ότι η διεθνής τάση αυτή τη στιγμή είναι να υπάρχει ρητή και σαφής απαγόρευση της χρήσης της σωματικής τιμωρίας και ότι στο επίπεδο της

Π/φος	Δ/φος	Ημερομηνία	Όνομα αρχείου
ΛΑΖΑΡΑΚΟΥ	ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΠΟΥΛΟΣ	30.8.06	CJED0830.LZ1

(Συνέχεια ομιλίας κυρίας ΜΙΚΑΣ ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ, Προέδρου της Ελληνικής Αντιπροσωπείας του Ευρωπαϊκού Lobby Γυναικών)

Ασφαλώς και μας χρειαζόταν ένας τέτοιος νόμος. Επειδή ελέγχει και χθες που δεν ήμουν παρούσα, θα ήθελα να ακουστεί ότι είναι πολύ καλό που υπάρχει ένας εξειδικευμένος νόμος, πράγμα που το αναφέρατε και εσείς.

Όσον αφορά στις υποδομές και τα προγράμματα που αναφέρθηκαν εμείς και σαν μη κυβερνητικές οργανώσεις ζητήσαμε από το Υπουργείο Απασχόλησης και περιέλαβε τη δυνατότητα χρηματοδότησης για την τέταρτη προγραμματική περίοδο. Βέβαια, ακόμη δεν έχουμε δει το σχέδιο γιατί δεν έχει τελειώσει. Δεν είναι μόνο μέσω του Υπουργείου Εσωτερικών είναι και μέσω άλλων δυνατοτήτων. Οι αυτοτελώς μη κυβερνητικές οργανώσεις πλέον έχουν καταφέρει και αυτό είναι ύστερα από αγώνα, να μπουν ως αυτόνομοι φορείς που θα χρηματοδοτούνται από το ευρωπαϊκό κοινωνικό ταμείο. Αυτό μας χρειάζεται γιατί δεν φτάνουν πολλές φορές οι προϋπολογισμοί, όπως ξέρετε. Δεν μπορώ να κάνω κριτική πάνω σ' αυτό, εκείνο που έχω να πω είναι ότι οι χρηματοδοτήσεις είναι απαραίτητες, αλλά μην ξεχνάμε τις δυνατότητές μας μέσα από την Ε.Ε.. Αγωνιζόμαστε γι' αυτό, γιατί είναι κρίμα το 75% να μην το παίρνουμε από εκεί, που πραγματικά μας ανήκει.

Σε σχέση με αυτό που ρωτήσατε και αφορά τις όλως ελαφρές και ασήμαντες σωματικές βλάβες, που δεν είναι στο πλαίσιο ρυθμίσεων του παρόντος νόμου για την ενδοοικογενειακή βία, θα σας πω ότι κοιτάζοντας το σχετικό άρθρο έχει μια ευρύτητα, ασφαλώς, αν ήταν πιο εξειδικευμένο, ενδεχομένως, να ήταν τελειότερο.

Έγινε για μια μνεία προηγουμένως ότι δεν αναφέρεται η άσκηση ψυχολογικής βίας. Εδώ, όμως αναφέρεται, ότι περιλαμβάνεται η ψυχολογική βία, είναι εν τη ευρεία έννοια. Αναφέρει «η άσκηση βίας κάθε μορφής». Ίσως θα έπρεπε να είναι πιο εξειδικευμένο, αν και πιστεύω ότι περιλαμβάνεται, έτσι όπως είναι διατυπωμένο, αλλά ας το διατυπώσουμε καλύτερα.

ΖΕΤΤΑ ΜΑΚΡΗ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Ο κ. Κοσμίδης έχει το λόγο.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΚΟΣΜΙΔΗΣ: Έγινε πολλή κουβέντα για τις χρηματοδοτήσεις και δεν είμαστε εδώ για να συζητήσουμε τα των χρηματοδοτήσεων.

Έχω μια ερώτηση, η οποία προέρχεται από μια δυσπιστία που φαίνεται ότι με διακρίνει, όταν ακούω στατιστικά στοιχεία, τα οποία δεν στηρίζονται κάπου. Ποια είναι η

Π/φος	Δ/φος	Ημερομηνία	Όνομα αρχείου
ΛΑΖΑΡΑΚΟΥ	ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΠΟΥΛΟΣ	30.8.06	CJED0830.LZ1

μεθοδολογία μετρήσεων που κάνετε ή τι δείγματα χρησιμοποιείτε, προκειμένου να καταλήγετε σ' ένα συμπέρασμα και να λέτε ότι «από τα στοιχεία που έχουμε, στο 20% των οικογενειών ασκείται ενδοοικογενειακή βία»; Γνωρίζω ότι γίνονται δημοσκοπήσεις τακτικότερα και ο δημοσκόπος είναι υποχρεωμένος και αναφέρει ότι πήρε ένα δείγμα 2000 ανθρώπων, γεωγραφικά κατανεμημένο, ανθρωπολογικά κατανεμημένο κ.ο.κ., για να μπορεί κανείς να κρίνει την αξιοπιστία της δημοσκόπησης. Εσείς πώς δίδετε αυτά τα στοιχεία; Θεωρώ ότι πολλές φορές υπερβάλλουμε όσον αφορά τα στοιχεία.

ΜΙΚΑ ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ: Εύχομαι να έχει γίνει λάθος, γιατί εμείς δεν είμαστε ερευνητικός φορέας, αλλά έχουμε όργανα και υπάρχουν και στην Ελλάδα όργανα. Επίσης, έχουμε μελέτες που έχουν χρηματοδοτηθεί από την Ε.Ε. και δεν είναι κακό να μιλάμε για τις χρηματοδοτήσεις, γιατί χωρίς χρήματα δεν μπορεί να κάνει κανείς τίποτα. Το ΚΕΘΙ έχει κάνει μελέτη το 2004 για την Ελλάδα, η οποία έχει αυτό το συγκεκριμένο στοιχείο. Δεν είμαι σε θέση να πω ότι ένα όργανο, όπως το ΚΕΘΙ, μπορεί να έχει κάνει έρευνα χωρίς την μεθοδολογία που απαιτείται. Επίσης, σε ευρωπαϊκό επίπεδο υπάρχει σχετική έρευνα, η οποία κατατάσσει τις χώρες και η Ελλάδα δεν είναι σε πολύ καλό επίπεδο. Αυτά γίνονται με ερωτηματολόγια σε δείγματα, όπως ξέρετε, αλλά πιστεύω ότι κάποια στιγμή, κάποια στοιχεία να τα λαμβάνουμε υπόψη. Η εκτίμησή μου είναι ότι έχουμε φαινόμενα ενδοοικογενειακής βίας.

Κύριε Κοσμίδη, πιστεύετε ότι υπάρχει τέτοια πηγή πλουτισμού από την παράνομη διακίνηση γυναικών εν έτει 2006; Εγώ, πάντως, δεν το πιστεύω πριν από 2-3 χρόνια.

Στο σημείο αυτό γίνεται η γ' ανάγνωση του καταλόγου των μελών της Επιτροπής. Παρόντες ήταν οι Βουλευτές κ.κ.

ΖΕΤΤΑ ΜΑΚΡΗ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Ολοκληρώθηκε η συνεδρίαση της Επιτροπής μας.

Τέλος και περί ώρα 13.15' λύθηκε η συνεδρίαση.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΖΕΤΤΑ ΜΑΚΡΗ

ΜΑΡΓΑΡΙΤΗΣ ΤΖΙΜΑΣ